

Hver 10. kalv har ikke den afstamning, vi forventer!

Af Anders Fogh, Kevin Byskov og Ulrik Sander Nielsen, VFL Kvæg

Undersøgelser af afstamningen hos malkekvægskalve viser, at omkring 10 % reelt ikke har den afstamning, som er registreret på Kvægdata-basen. Årsagen er langt overvejende fejl ved mærkning og registrering af nyfødte kalve, mens en mindre del skyldes, at den forkerte insemineringstyr er indberettet.

Tidsforbruget til mærkning og registrering er sandsynligvis uafhængigt af, om man sætter øremærket i den korrekte kalv eller ej og efterfølgende registrerer den korrekte mor i Dyreregistreringen, men konsekvenserne af fejlagtig registrering kan være store.

I 2008 blev der udtaget prøver af 1.000 par af forventede mødre og kviekalve i store danske besætninger med mere end 200 årskøer. Formålet var at afprøve en ny metode til bestemmelse af forældreskab. Resultaterne viser, at der var fejl i afstamningen hos omkring 10 % af de forventede par af mødre og kviekalve. Dette er overraskende højt i forhold til tidligere danske undersøgelser.

Fejl skyldes primært mærkning og registrering

Undersøgelsen viser, at i en tredjedel af de tilfælde, hvor der er forkert afstamning, er problemet udelukkende, at den registrerede tyr ikke er far til kalven. Denne ty-

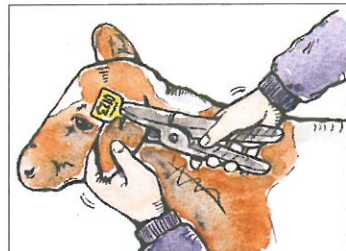
pe fejl kan have forskellige årsager, men resultaterne viser, at fejlen sker hyppigere i besætninger, som inseminerer selv sammenlignet med besætninger som anvender VikingDanmarks inseminører.

I to tredjedele af de tilfælde, hvor der er afstammingsfejl, er den registrerede mor reelt ikke mor til kalven. I mange af disse tilfælde er den registrerede far også forkert. Fejlene skyldes ombytning i forbindelse med øremærkning og registrering af kalvene. I lidt under halvdelen af besætningerne var der ingen afstammingsfejl, hvilket viser, at denne type fejl kan undgås.

Lidt flere fejl i fælles kælvningsboks

I forbindelse med indsamlingen af prøver i de involverede besætninger er typen af kælvningsboks også registreret.

I besætninger med fælles kælvningsboks kælver flere køer samtidigt, og det kan derfor være vanskeligt at bestemme, hvilken kalv der hører til hvilken ko. Dette er en væsentlig fejlkilde. I besætninger med enkelt kælvningsboks er dette ikke tilfældet. Det er derfor overraskende, at andelen af afstammingsfejl er på næsten samme niveau i denne type besætninger. Årsagen kan være, at kalven mærkes og registreres efter koen har forladt kælvningsboksen, og at man

derfor er i tvivl om sammenhængen mellem kalve og mødre.

Forkert afstamning kan koste penge!

Hvad koster en kalv med forkert afstamning? Det er svært at sige, men har man mange afstammingsfejl i besætningen, giver det udfordringer, som i sidste ende kan koste mange penge. Korrekt afstamning er således fundamentet for beslutninger i besætningen i forbindelse med eksempelvis sanering for Paratuberkulose eller salg af kvier til eksport.

På lidt længere sigt vil fejl i afstamning give en mindre avlsmæssig fremgang og dermed mindre årlig produktivitetstigning.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.